

VEFSN KOMMUNE

- et steg foran

ENERGIDEPARTEMENTET
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Dato: 07.02.2024
Saksb: Petter Meldal Nilsskog
Telefon: 48 16 61 89
Saknr:2023/9354-7
Deres ref 23/2502:

Oversendelse av hørings svar

Vedlagt følger hørings svar fra Vefsn kommune i sak om forslag til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til solkraftanlegg på land.

Med hilsen

Petter Meldal Nilsskog
fagleder plan- og byggesak

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og er derfor ikke signert

Kopi til:
Knut Grønntun

Vedlegg:
Saksprotokoll Høringsuttalelse - Endring i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til solkraft på land

Formannskaps behandling av sak 14/2024 i møte 06.02.2024:

Vedtak

Sol- og vindkraft bør behandles likt

Det vises til oversendelse til høring – forslag fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Olje- og energidepartementet til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til solkraft på land

Vefsn kommune er positive til at solkraft reguleres likt med vindkraft. Det er noe ulikheter knyttet til arealbruken til solkraft og vindkraft, men disse ulikhetene er ikke av en slik art at prosessreglene bør være forskjellige for vindkraft og solkraft. Kommunen er positiv til økt kommunalt selvstyre ved regulering av energianlegg. Myndighet i arealplanlegging er viktig for lokaldemokratiet.

Det er en fordel for kommunenes ressursbruk at det er mest mulig de samme reglene som skal følges uavhengig av hva som skal planlegges. Særreguleringer innebærer mer regelverk som kommunene må sette seg inn i, og gjør sakene mindre forståelig og mer ressurskrevende for kommunenes administrasjon og politisk ledelse. Av hensyn til demokratiet er det viktig at plansystemet ikke blir så komplisert at man må være ekspert for å forstå saksgangen. Dette er også viktig for innbyggere som skal medvirke i planprosesser.

Av samme grunn mener Vefsn kommune at både vind- og solkraft bør reguleres likt som annen virksomhet i størst mulig grad. Hvis det skal være egne bestemmelser knyttet til vind- og solkraft som fraviker plan- og bygningslovens alminnelige system, bør disse særreguleringene begrunnes ut fra at det er andre behov som gjør seg gjeldende for disse næringene enn andre næringer. Kommunen mener høringsnotatet legger opp til enkelte særreguleringer som er begrunnet i et ønske om å bevare rettigheter for energinæringen, og som ikke er begrunnet med at det er spesielle behov for denne næringen.

Plan- og bygningsloven § 12-18 (Punkt 3.4 i høringsnotatet)

Kommunen er på denne bakgrunn uenige i utgangspunktet for vurderingen i punkt 3.4. side 17 i høringsnotatet. Punktet omhandler plan og bygningsloven § 12-18 som begrenser kommunens adgang til å oppheve og endre en områderegulering for vindkraftanlegg. Departementet foreslår at denne bestemmelsen også skal gjelde for solkraft. Kommunen mener som nevnt at solkraft og vindkraft bør ha samme regulering, men at bestemmelsen bør revurderes både for solkraft og vindkraft.

I plan- og bygningslovens alminnelige system sikres det forutsigbarhet ved at kapittel 15 har regler knyttet til innløsning og erstatning sammenholdt med at kapittel 16 har regler om ekspropriasjon. Hvis et areal er regulert til utbyggingsformål kan ikke kommunen som planmyndighet regulere dette til annet som medfører at eiendommen ikke kan utnyttes, uten at det betales erstatning etter § 15-3. Dette gir eieren av et regulert areal et vern mot ny regulering fra det offentlige som hindrer at eiendommen utnyttes i samsvar med gjeldende regulering. Det er fortsatt mulig å omregulere arealet, men eieren vil ha krav på erstatning og har slik sett en vernet posisjon.

Det er ikke vurdert av departementet hvorfor dette ikke sikrer tilstrekkelig forutsigbarhet for kraftnæringen. Vefsn kommune kan ikke utelukke at det finnes en grunn til at energinæringen skal ha et større vern mot ny regulering enn andre næringer, men vi savner en nærmere vurdering av hvorfor denne næringen skal stilles i en særstilling. Det at næringen tidligere har hatt forutsigbarhet i form av konsesjonssystemet er i seg selv ikke en tilstrekkelig begrunnelse for hvorfor denne næringen skal reguleres på annen måte enn andre næringer i fremtiden.

Om en kommune i fremtiden skulle ønske å regulere et areal som er regulert til sol- eller vindkraft til annet, og blir hindret til dette ved en særregulering, så vil dette svekke legitimiteten til de naturinngrep som gjøres av næringen. Videre kan en sperre for å regulere et areal tilbake medføre at kommunene vegrer seg for å regulere denne type kraftanlegg, siden de etter reguleringen mister myndighet over arealene.

Krav om områderegulering (Punkt 3.2 i høringsnotatet)

Reguleringen knyttet til vindkraft og forslaget knyttet til solkraft setter krav om at disse anleggene skal reguleres i en områderegulering. Det åpnes for at det kan reguleres på overordnet plannivå (arealdelen eller kommunedelplan), men det må da gis en dispensasjon for kravet om områderegulering i tillegg til at utredningen må fylle samme krav som stilles til en områderegulering.

Vefsn kommune mener, i tråd med det som er nevnt over, at dette er en unødvendig særregulering for sol- og vindkraft. Det viktige er at konsekvensene av anlegget er tilstrekkelig utredet. Dette kan sikres i en overordnet plan. Hvis en overordnet plan åpner opp for vind- eller solkraftutbygging uten krav om områderegulering må kommunen som planmyndighet sikre at utredningen er like utfyllende som områdereguleringer som åpner for det samme. Statsforvalteren som innsigelsesmyndighet vil som statlig myndighet sikre at utredningene er tilstrekkelige i overordnede planer som åpner for direkte utbygging. Det er

ingen grunn til å betvile Statsforvalterenes evne til dette.

Det påpekes videre at arealkonflikter helst bør løses på overordnet nivå med et overordnet perspektiv. Hvilke inngrep i reindrift og naturverdier som er akseptable, må avgjøres på bakgrunn av de samlede inngrepene som kommunen åpner for. Systemet som lovforslaget legger opp til medfører at sol- og vindkraft ikke blir avklart på overordnet nivå, men kommer som en egen prosess i ettertid. Det risikeres da at det i arealdelen allerede er åpnet for så mye andre inngrep at et sol- eller vindkraftanlegg av den grunn ikke kan aksepteres.

Kommunen mener også dispensasjonsbehandling i denne type saker er uheldig og gjør systemet i plan- og bygningsloven mindre forståelig. Det er vanskelig å forstå hvorfor det ikke kan etableres flytebrygger på dispensasjon, men det kan etableres store vind eller solkraftanlegg. Ordningen, som kommer frem av forarbeidene til pbl., om at man skal legge til grunn at vilkårene i § 19-2 er oppfylt der det er gitt dispensasjon, er svært uheldig, da § 19-2 har strengere vilkår enn energiloven. Slike ordninger som bryter med tankegangen knyttet til dispensasjon etter § 19-2 bør ikke utvides eller videreføres.

Vefsn kommune påpekte i forbindelse med lovendringen knyttet til vindkraft at det kan være vel så riktig i noen saker å anvende detaljregulering i stedet for områderegulering.

Kommunen har fortsatt dette standpunkt. Hva som er riktig plannivå bør vurderes i den enkelte sak, slik som for alle andre næringer.

Bestemmelsen med krav om områderegulering er derfor en unødvendig særregulering av sol- og vindkraft. I tillegg legger særreguleringen opp til at det skal bli mindre overordnede tanker knyttet til arealbruk i kommunene.

Det nevnes til slutt at kommunen savner et bedre arealformål på overordnet plannivå for energianlegg. Videre savner vi adgangen til kombinert formål energianlegg/LNFR. Dette skaper lovtekniske hindre for gode løsninger.

Punkt 3.3. og 3.5.

Kommunen er positive til punkt 3.3. og 3.5. Det er positivt at departementet ser at det vil være svært ressurskrevende for kommunen å måtte stå for utarbeidelse av områdereguleringene på egen hånd. Det er viktig at kommunen tilføres ressurser for å følge opp økende krav knyttet til plan.

Begrunnelse for vedtaket: Høringsuttalelsen får frem Vefsn kommunes syn knyttet til regulering av solkraft og vindkraft i plan- og bygningsloven.

Behandling

Innstilling fra administrasjon eller forrige behandling

Formannskapet vedtar følgende uttalelse:

Sol- og vindkraft bør behandles likt

Det vises til oversendelse til høring – forslag fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Olje- og energidepartementet til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til solkraft på land

Vefsn kommune er positive til at solkraft reguleres likt med vindkraft. Det er noe ulikheter knyttet til arealbruken til solkraft og vindkraft, men disse ulikhetene er ikke av en slik art at prosessreglene bør være forskjellige for vindkraft og solkraft. Kommunen er positiv til økt kommunalt selvstyre ved regulering av energianlegg. Myndighet i arealplanlegging er viktig for lokaldemokratiet.

Det er en fordel for kommunenes ressursbruk at det er mest mulig de samme reglene som skal følges uavhengig av hva som skal planlegges. Særreguleringer innebærer mer regelverk som kommunene må sette seg inn i, og gjør sakene mindre forståelig og mer ressurskrevende for kommunenes administrasjon og politisk ledelse. Av hensyn til demokratiet er det viktig at plansystemet ikke blir så komplisert at man må være ekspert for å forstå saksgangen. Dette er også viktig for innbyggere som skal medvirke i planprosesser.

Av samme grunn mener Vefsn kommune at både vind- og solkraft bør reguleres likt som annen virksomhet i størst mulig grad. Hvis det skal være egne bestemmelser knyttet til vind- og solkraft som fraviker plan- og bygningslovens alminnelige system, bør disse særreguleringene begrunnes ut fra at det er andre behov som gjør seg gjeldende for disse næringene enn andre næringer. Kommunen mener høringsnotatet legger opp til enkelte særreguleringer som er begrunnet i et ønske om å bevare rettigheter for energinæringen, og som ikke er begrunnet med at det er spesielle behov for denne næringen.

Plan- og bygningsloven § 12-18 (Punkt 3.4 i høringsnotatet)

Kommunen er på denne bakgrunn uenige i utgangspunktet for vurderingen i punkt 3.4. side 17 i høringsnotatet. Punktet omhandler plan og bygningsloven § 12-18 som begrenser kommunens adgang til å oppheve og endre en områderegulering for vindkraftanlegg. Departementet foreslår at denne bestemmelsen også skal gjelde for solkraft. Kommunen mener som nevnt at solkraft og vindkraft bør ha samme regulering, men at bestemmelsen bør revurderes både for solkraft og vindkraft.

I plan- og bygningslovens alminnelige system sikres det forutsigbarhet ved at kapittel 15 har regler knyttet til innløsning og erstatning sammenholdt med at kapittel 16 har regler om ekspropriasjon. Hvis et areal er regulert til utbyggingsformål kan ikke kommunen som planmyndighet regulere dette til annet som medfører at eiendommen ikke kan utnyttes, uten at det betales erstatning etter § 15-3. Dette gir eieren av et regulert areal et vern mot ny regulering fra det offentlige som hindrer at eiendommen utnyttes i samsvar med gjeldende regulering. Det er fortsatt mulig å omregulere arealet, men eieren vil ha krav på erstatning og har slik sett en vernet posisjon.

Det er ikke vurdert av departementet hvorfor dette ikke sikrer tilstrekkelig forutsigbarhet for kraftnæringen. Vefsn kommune kan ikke utelukke at det finnes en grunn til at energinæringen skal ha et større vern mot ny regulering enn andre næringer, men vi savner en nærmere vurdering av hvorfor denne næringen skal stilles i en særstilling. Det at næringen tidligere har hatt forutsigbarhet i form av konsesjonssystemet er i seg selv ikke en tilstrekkelig begrunnelse for hvorfor denne næringen skal reguleres på annen måte enn andre næringer i fremtiden.

Om en kommune i fremtiden skulle ønske å regulere et areal som er regulert til sol- eller vindkraft til annet, og blir hindret til dette ved en særregulering, så vil dette svekke legitimiteten til de naturinngrep som gjøres av næringen. Videre kan en sperre for å regulere et areal tilbake medføre at kommunene vegrer seg for å regulere denne type kraftanlegg, siden de etter reguleringen mister myndighet over arealene.

Krav om områderegulering (Punkt 3.2 i høringsnotatet)

Reguleringen knyttet til vindkraft og forslaget knyttet til solkraft setter krav om at disse anleggene skal reguleres i en områderegulering. Det åpnes for at det kan reguleres på overordnet plannivå (arealdelen eller kommunedelplan), men det må da gis en dispensasjon for kravet om områderegulering i tillegg til at utredningen må fylle samme krav som stilles til en områderegulering.

Vefsn kommune mener, i tråd med det som er nevnt over, at dette er en unødvendig særregulering for sol- og vindkraft. Det viktige er at konsekvensene av anlegget er tilstrekkelig utredet. Dette kan sikres i en overordnet plan. Hvis en overordnet plan åpner opp for vind- eller solkraftutbygging uten krav om områderegulering må kommunen som planmyndighet sikre at utredningen er like utfyllende som områdereguleringer som åpner for det samme. Statsforvalteren som innsigelsesmyndighet vil som statlig myndighet sikre at utredningene er tilstrekkelige i overordnede planer som åpner for direkte utbygging. Det er ingen grunn til å betvile Statsforvalterenes evne til dette.

Det påpekes videre at arealkonflikter helst bør løses på overordnet nivå med et overordnet perspektiv. Hvilke inngrep i reindrift og naturverdier som er akseptable, må avgjøres på bakgrunn av de samlede inngrepene som kommunen åpner for. Systemet som lovforslaget legger opp til medfører at sol- og vindkraft ikke blir avklart på overordnet nivå, men kommer som en egen prosess i ettertid. Det risikeres da at det i arealdelen allerede er åpnet for så mye andre inngrep at et sol- eller vindkraftanlegg av den grunn ikke kan aksepteres.

Kommunen mener også dispensasjonsbehandling i denne type saker er uheldig og gjør systemet i plan- og bygningsloven mindre forståelig. Det er vanskelig å forstå hvorfor det ikke kan etableres flytebrygger på dispensasjon, men det kan etableres store vind eller solkraftanlegg. Ordningen, som kommer frem av forarbeidene til pbl., om at man skal legge til grunn at vilkårene i § 19-2 er oppfylt der det er gitt dispensasjon, er svært uheldig, da § 19-2 har strengere vilkår enn energiloven. Slike ordninger som bryter med tankegangen knyttet til dispensasjon etter § 19-2 bør ikke utvides eller videreføres.

Vefsn kommune påpekte i forbindelse med lovendringen knyttet til vindkraft at det kan være vel så riktig i noen saker å anvende detaljregulering i stedet for områderegulering. Kommunen har fortsatt dette standpunkt. Hva som er riktig plannivå bør vurderes i den enkelte sak, slik som for alle andre næringer.

Bestemmelsen med krav om områderegulering er derfor en unødvendig særregulering av sol- og vindkraft. I tillegg legger særreguleringen opp til at det skal bli mindre overordnede tanker knyttet til arealbruk i kommunene.

Det nevnes til slutt at kommunen savner et bedre arealformål på overordnet plannivå for energianlegg. Videre savner vi adgangen til kombinert formål energianlegg/LNFR. Dette skaper lovtekniske hindre for gode løsninger.

Punkt 3.3. og 3.5.

Kommunen er positive til punkt 3.3. og 3.5. Det er positivt at departementet ser at det vil være svært ressurskrevende for kommunen å måtte stå for utarbeidelse av områdereguleringene på egen hånd. Det er viktig at kommunen tilføres ressurser for å følge opp økende krav knyttet til plan.

Begrunnelse for vedtaket: Høringsuttalelsen får frem Vefsn kommunes syn knyttet til regulering av solkraft og vindkraft i plan- og bygningsloven.

Votering

Votering startet: 06.02.2024 13:14:35 og avsluttet: 06.02.2024 13:14:35

Forslaget er enstemmig vedtatt

Stemte for partier: FrP (2 stemmer), AP (2 stemmer), H (2 stemmer), SV (1 stemme), R (1 stemme), SP (1 stemme)

Stemte for personer: Rune Krutå (AP), Tone Moby Røreng (AP), Eirin Horrigmoe (FrP), Hanne Dyveke Søttar (FrP), Malin Lynghaug (H), Odd Langvatn (H), Markus Gard Moen Ljøkjell (R), Kine Mosheim-Lysfjord (SP), Anita Jensen (SV)